

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11CoCsp/75/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7618204897
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Čabaiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7618204897.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Čabaiovej a sudcov JUDr. Martina Kolesára a JUDr. Borisa Brondoša v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Prievozská 2, Bratislava, IČO: 35 724 803, zast. Remedium Legal, s.r.o., Advokátska kancelária so sídlom Prievozská 2, Bratislava, IČO: 53 255 739, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Marek Baraník, proti žalovaným: 1/ A. B., nar. XX.X.XXXX a 2/ C. B., nar. XX.X.XXXX, obaja bytom D. XXXX/XX, E. F. G., zastúpení Centrom správnej pomoci Košice, o.z., so sídlom Tomášikova 3, Košice, IČO: 51 847 124, o zaplatenie 93.168,02 € s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku 1Csp/124/2018-427 zo dňa 28.9.2022 Okresného súdu Spišská Nová Ves

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol (výrok I.) a žalovaným priznal plnú náhradu trov konania (výrok II.), o výške ktorej si vymienil rozhodnúť samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (výrok III.).

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal od žalovaných zaplatenia sumy vo výške 93.168,02 € s prísl, titulom dlhu zo zmluvy o splátkovom úvere uzatvorenej dňa 26.3.2010, na základe ktorej právny predchodca žalobcu Slovenská sporiteľňa, a.s. poskytla žalovaným v 1. a 2. rade (ďalej len „žalovaní“) ako dlžníkom úver na bývanie v celkovej výške 95.000,- € s dohodnutou fixnou výškou úrokovej sadzby na obdobie 3 rokov vo výške 4,49 % p.a. a po zmene od 26.3.2016 vo výške 1,59 % p.a., oproti povinnosti žalovaných poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spojené s úverom v mesačných splátkach (počet 359) po 392,14 €, splatných vždy do 20. dňa v mesiaci, so splatnosťou prvej splátky dňa 20.4.2010 a dohodnutou konečnou splatnosťou úveru dňa 20.2.2040. Pohľadávka žalobcu voči žalovaným bola zabezpečená záložným právom k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX pre kat. územie E. F. G., v zmysle uzavretej zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a mandátnej zmluvy zo dňa 26.3.2010. Žalovaní podľa tvrdenia žalobcu zmluvne dohodnuté splátky prestali splácať, poslednú splátku zaplatili dňa 25.11.2014 a omeškaný záväzok nesplnili ani na základe písomnej výzvy veriteľa zo dňa 20.7.2015 v poskytnutej lehote 15 dní od doručenia výzvy, ktorú žalovaní prevzali dňa 23.7.2015. Z tohto dôvodu právny predchodca žalobcu Slovenská sporiteľňa a.s. úver predčasne zosplatnila ku dňu 27.8.2015 listom zo dňa 27.8.2015, ktorým vyzvala žalovaných, aby jej celú pohľadávku vo výške 97.369,77 € zaplatili v lehote 15 dní od prevzatia oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti. Nakoľko žalovaní v poskytnutej lehote dlžnú sumu veriteľovi nezaplatili, žalobca pristúpil k výkonu dobrovoľnej dražby založených nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX v k.ú. E. F. G., ktorá (dražba) doposiaľ nebola skončená, čo vyplýva z poznámky na LV č. XXXX pre kat. územie E. F. G..

3. Súd prvej inštancie spor právne posudzoval podľa ustanovení § 45 ods.1., § 52 ods. 1, 3 a 4, § 53 ods. 1 a 9, § 565, § 100 ods. 1 a 2, § 101, §103, § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka („OZ“), § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a po vyhodnotení vykonaných dôkazov dospel k záveru, že zo strany právneho predchodcu žalobcu“ nedošlo k platnému zosplatneniu úveru a tiež k postúpeniu pohľadávky, čo má za následok nedostatok vecnej aktívnej legitimácie“ a z tohto dôvodu žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol. Za nespornú skutočnosť súd považoval, že žalovaní úver riadne nesplácali, poslednú splátku zaplatili dňa 25.11.2015 boli žalovaní vyzvaní na zaplatenie dlžných splátok v lehote 15 dní od doručenia, ktorú výzvu prevzali dňa 23.07.2015. Listom zo dňa 27.08.2015 pôvodný žalobca (Slovenská sporiteľňa, a.s.) úver predčasne zosplatnil ku dňu 27.8.2015. V priebehu súdneho sporu žalobca postúpil svoju pohľadávku na terajšieho žalobcu o čom súd rozhodol uznesením dňa 20.04.2022 (č.l. 388 spisu). Súd dospel k záveru, že pohľadávka za obdobie do postúpenia pohľadávky pôvodným žalobcom (Slovenskou sporiteľňou, a.s.) na terajšieho žalobcu je premlčaná, „pretože žalovaní v konaní vzniesli námietku premlčania a stotožnili sa s ich obranou“. Posledná úhrada žalovaných bola realizovaná dňa 25.11.2014, preto v zmysle ust. § 103 OZ premlčacia lehota začala plynúť od 25.12.2014 a skončila dňa 24.12.2017. Keďže žaloba bola podaná na súde dňa 14.08.2018, je jednoznačné, že žaloba bola podaná po uplynutí premlčacej lehoty. V etape po postúpení pohľadávky súd posudzoval okolnosti zosplatnenia úveru a záver o neplatnosti zosplatnenia úveru a vyvodil zo skutočností, že „oznámenie o zosplatnení úveru žalovaným nedošlo do ich dispozičnej sféry, pretože si túto výzvu neprevzali“. V tejto súvislosti uviedol, že v danom prípade nie je možné aplikovať procesnoprávne predpisy a v nich upravenú fikciu doručenia, ale je potrebné aplikovať ust. § 45 ods. 1 OZ, v zmysle ktorého prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe od okamihu, keď jej dôjde. V danom prípade sa jedná o tzv. teóriu dôjdenia a teda pri hmotnoprávných úkonoch sa nevyžaduje skutočné doručenie a prevzatie písomnosti, zachytávajúcej právny úkon. Účinnosť adresovaných jednostranných hmotnoprávných úkonov v režime Občianskeho zákonníka predpokladá, že prejav vôle dôjde, resp. je doručený adresátovi, t.j. že sa dostane do sféry jeho dispozície a týmto okamihom začína právny úkon pôsobiť voči druhej zmluvnej strane. Prítom nie je nevyhnutné, aby sa adresát skutočne zoznámil s obsahom hmotnoprávneho úkonu, ale postačuje, že mal reálnu možnosť oboznámiť sa s jeho obsahom. Právna teória i súdna prax takou možnosťou chápe nielen samotné prevzatie písomného hmotnoprávneho úkonu adresátom, ale i také prípady, kedy doručením listu či telegramu do bydliska alebo sídla adresáta, či do jeho poštovej schránky, poprípade i vhoďením oznámenia do poštovej schránky o uložení takej zásielky, nadobudol adresát objektívnu príležitosť zoznámiť sa s obsahom zásielky (porov. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/129/2010 z 28.1.2011 a rozsudok sp. zn. 5Cdo/36/2020 z 15.12.2020). Vychádzajúc z týchto teoreticko-právnych východísk a záverov právnej praxe súd prvej inštancie skonštatoval, že v danom prípade „žalobca nepreukázal doručenie výzvy o zosplatnení dlžnej časti úveru, pretože týmto nepreukázal, že zásielka bola žalovaným doručená do ich dispozičnej sféry“. „Zásielka bola doručovaná žalovaným na adresu ich bydliska uvedenú v zmluve a táto zásielka im nebola doručená“. Z týchto dôvodov súd žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) tak, že úspešným žalovaným priznal nárok na plnú náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý v spore neuspel.

4. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca z odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP a navrhol, aby ho odvolací súd podľa § 388 CSP zmenil tak, že žalobe vyhovie, prípadne aby podľa ust. § 389 ods. 1 CSP rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odvolaní sa žalobca nestotožnil so záverom súdu, že v konaní nepreukázal doručenie listu zo dňa 27.08.2015 žalovaným, ktorým postupca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, resp. že predmetné podanie sa nedostalo do ich dispozičnej sféry. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v tejto časti považoval za nepreskúmateľné, nesprávne a v rozpore so zmluvnými dojednaniami, všeobecne rešpektovanou teóriou dôjdenia, ako aj s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Poukázal na vzájomný vnútorný rozpor odôvodnenia napádaného rozsudku, ktoré obsahuje vzájomne si odporujúce argumenty, resp. argumenty nepodporujúce príslušný záver súdu v otázke teórie dôjdenia a aplikácie ust. § 45 ods. 1 OZ na prejednávany prípad, ktorú právnu otázku súd uzavrel v priamom rozpore s bodmi 108 až 110 odôvodnenia, čím porušil ústavné právo na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Pokiaľ na podporu svojej argumentácie súd uviedol rozhodnutia NS SR, tieto rozhodnutia však obsahujú diametrálne odlišné právne posúdenie, než ktoré aplikoval konajúci súd a dokonca mu odporujú, čím súd prvej inštancie porušil právo na spravodlivý proces a predovšetkým princíp právnej istoty žalobcu, keďže sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe a len arbitrárne a nepravdivo konštatoval,

že táto rozhodovacia prax podporuje jeho závery. Mal za to, že vrátené doporučené obálky, ktoré boli uložené dňa 31.8.2015 a neboli prevzaté adresátmi (žalovanými) v odbernej lehote, žalobca preukázal, že podania zo dňa 27.08.2015, ktorým postupca uplatnil právo v zmysle § 565 OZ, sa dostali do dispozičnej sféry žalovaných a možno ich tak v súlade s § 45 ods. 1 OZ považovať za riadne doručené, resp. ich doručenie za riadne preukázané. Konajúci súd sa vôbec nevysporiadal s obsahom dojednania fikcie doručenia v bode 10.3 VOP, čím sa odôvodnenie stáva neúplným a nepreskúmateľným. Pokiaľ súd považoval za sporné doručenie písomností (konkrétne výzvy zo dňa 27.08.2015), nevysporiadal sa ani so skutočnosťou, že všetky tieto písomnosti, ktorých doručenie považoval súd za sporné, najneskôr boli žalovaným doručené aj ako prílohy k podanej žalobe. Keďže v zmysle § 217 ods. 1 CSP je pre rozsudok rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia (kedy boli žalovaným všetky výzvy, ako aj oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti doručené najneskôr ako prílohy žaloby, pričom aj samotná žaloba je svojou povahou výzvou na zaplatenie dlžnej sumy, t. j. uplatnením práva na zaplatenie celej pohľadávky), potom vôbec nie je zrejmé, ako mohol súd dospieť k záverom, ktoré pretavil do odôvodnenia svojho rozhodnutia, v dôsledku čoho je aj v tomto smere jeho rozhodnutie nepreskúmateľné. Podľa žalobcu pokiaľ súd podanú žalobu zamietol o.i. pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie (v dôsledku tvrdeného nepreukázania doručenia výzvy z 27.08.2015), potom poprel svoj vlastný právny záver vyjadrený v uznesení 1Csp/124/2018-388 zo dňa 20.04.2022, ktorým pripustil, aby do konania namiesto pôvodného žalobcu (Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom Tomášikova 48, Bratislava, IČO: 00 151 653) vstúpil terajší žalobca a týmto uznesením otázka platného postúpenia pohľadávky na žalobcu bola už právoplatne vyriešená. Podľa názoru žalobcu totiž podmienkou vyhovievania návrhu na zmenu strany sporu v zmysle § 80 CSP je preukázanie prevodu alebo prechodu práva - je teda vylúčené, aby súd vyhovel návrhu na zmenu žalobcu, či žalovaného (napr. z dôvodu postúpenia pohľadávky) a následne už s novým žalobcom či žalovaným žalobu zamietol pre nedostatok aktívnej alebo pasívnej legitímácie pre neplatné postúpenie pohľadávky. Žalobca sa nestotožnil ani s právnym posúdením otázky premlčania pohľadávky súdom prvej inštancie, v zmysle ktorého v prípade, ak dôjde k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru podľa § 565 OZ (v danom prípade k nemu došlo podaním zo dňa 27.08.2015), potom začína plynúť premlčacia doba pre všetky splátky úveru splatné do budúcnosti po mesiaci od poslednej vykonanej úhrady dlžníka, ktorá v danom prípade bola žalovanými realizovaná dňa 25.11.2014. Na podklade uvedenej úvahy súd dospel k záveru, že v danom prípade premlčacia doba začala plynúť dňa 25.12.2014 a uplynula dňa 24.12.2017 a nakoľko žaloba bola podaná na súde dňa 14.08.2018, podľa názoru súdu bola podaná po uplynutí premlčacej doby. V súvislosti s premlčaním nároku citoval ustanovenia § 101, § 565, § 103 a § 53 ods. 9 OZ a zdôraznil, že neuplatnenie práva podľa § 565 OZ do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky spôsobuje zánik tohto práva veriteľa. V danom prípade boli žalovaní v čase vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru (27.08.2015) v omeškaní s plnením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace. Podľa žalobcu mimoriadna splatnosť úveru nemohla byť vyhlásená pre nesplnenie inej splátky, než splátky, ktorá vyhláseniu mimoriadnej splatnosti bezprostredne predchádzala, teda splátky splatnej dňa 20.08.2015. Pre všetky splátky, ktoré predčasnemu zosplatneniu úveru predchádzali, v súlade s ust. § 103 OZ plynie samostatná trojročná premlčacia doba. Pre splátky splatné po predčasnej splatnosti úveru plynie premlčacia doba od splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, t.j. splátky splatnej dňa 20.08.2015. Z uvedeného dôvodu považoval za nesprávny, priamo odporujúci druhej vete kogentného ust. § 103 OZ, taký výklad ust. § 103 OZ, ako ho uviedol súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku, v zmysle ktorého premlčacia doba začala plynúť po mesiaci od poslednej úhrady žalovaných. Podľa žalobcu premlčacia doba pre všetky splátky splatné po 27.08.2015 tak začala v súlade s ust. § 103 OZ plynúť odo dňa nasledujúceho po dni zročnosti splátky, pre nesplnenie ktorej došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, t.j. v danom prípade odo dňa 21.08.2015 a uplynula by najskôr dňa 21.08.2018. Keďže žaloba bola na súde podaná dňa 14.08.2018, má žalobca za to, že svoj nárok uplatnil pred uplynutím premlčacej doby a súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, ak dospel k opačnému záveru. K tejto otázke citoval právny názor z judikátu R 4/2021 a vybraných rozhodnutí Krajského súdu v Košiciach [napr. 11CoCsp/5/2020 z 25.3.2021, 5CoCsp/72/2021 z 30.6.2022, 6CoCsp/53/2021 z 18.1.2022, 6CoCsp/12/2021 z 12.4.2021, 3CoCsp/6/2020 z 15.1.2021, 9CoCsp/66/2020 z 21.9.2021 a 3Co/202/2019 z 20.11.2020], v ktorých otázku začatia plynutia premlčacej doby zosplatnenej pohľadávky za obdobných skutkových okolností posudzuje Krajský súd v Košiciach jednotne, pričom konajúci súd ju v danom prípade posúdil diametrálne odlišne od právneho posúdenia odvolacieho súdu. Vzhľadom na uvedené žalobca zastával názor, že mu vznikol nárok na úhradu zosplatnenej sumy spolu s príslušnými úrokmi z omeškania, nakoľko nárok uplatnený žalobou nemožno považovať za premlčaný.

5. Žalobca v podaní z 27.1.2023, doručenom odvolaciemu súdu dňa 27.1.2023 (č.l. 481 a nasl.), dal do pozornosti aktuálne uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/224/2021 zo dňa 30.11.2022 a 4Cdo/132/2021 zo dňa 15.12.2022 o obdobnej (identickej) právnej otázke, ktorá je predmetom, resp. dôvodom podaného odvolania y tomto konaní. V zmysle týchto rozhodnutí je právne nesporné, že premlčacia doba celej pohľadávky začína plynúť dňom nasledujúcim po splatnosti splátky, ktorá bezprostredne predchádzala vyhláseniu splatnosti pohľadávky.

6. Žalovaní sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrili.

7. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas (§ 362 CSP), oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné (§§ 355 až 358 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP), v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a z hľadiska odvolaním uplatnených odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP, s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle § 380 ods. 2 CSP a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

8. Žalobca svojimi odvolacími námietkami obsiahnutými v odvolaní poukazujúcimi na nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie a nepreskúmateľnosť rozhodnutia, ktorým súd znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, na nesprávne skutkové zistenia súdu prvej inštancie a nesprávne právne posúdenie prejednávanej veci, uplatnil odvolacie dôvody upravené v ust. § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP.

9. Už skoršia judikatúra Najvyššieho súdu SR (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmatečnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci [vid' § 241 ods. 2 písm. b) O.s.p.]. S týmto názorom sa stotožnil aj Ústavný súd SR (porov. rozhodnutia sp. zn. I.ÚS 364/2015, II.ÚS 184/2015, III.ÚS 288/2015 a I.ÚS 547/2016). Na zásade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) O.s.p.“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v procesnej úprave, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne. I naďalej teda z pohľadu odvolacích dôvodov nepreskúmateľnosť rozhodnutia predstavuje nesprávnosť postupu súdu, ktorým sa odníma strane sporu možnosť uskutočňovať jej procesné práva v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP [z hľadiska podmienok prípustnosti dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP, do 30.6.2016 ust. § 237 ods. 1 písm. f) O.s.p.] len v celkom ojedinelých (extrémnych) prípadoch, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

10. Ústavný súd SR v zmysle svojej judikatúry považuje za protiústavné, a aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

11. Podľa ust. § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

12. Odôvodnenie je tou časťou rozsudku, v ktorej súd vysvetľuje, akým spôsobom a z akých dôvodov dospel ku konkrétnemu rozhodnutiu. Preto zákon v cit. ust. § 220 ods. 2 CSP určuje konkrétne

zákonne požiadavky na obsah odôvodnenia rozsudku tak, aby z neho bola zrejma jeho opodstatnenosť, zákonnosť a spravodlivosť. Zákon vyžaduje, aby súd v odôvodnení rozhodnutia vymedzil tiež, ktoré skutočnosti boli pre jeho rozhodnutie zásadne, ktoré z nich boli medzi stranami nesporné a aké skutkové závery a na podklade ktorých dôkazov urobil vo vzťahu k skutočnostiam sporným. V odôvodnení rozsudku súd ďalej vysvetlí, aké skutkové zistenie odôvodnilo aplikáciu zvolenej právnej normy, podá jej interpretáciu na konkrétne okolnosti prípadu a vyvodí z nej závery o spornom práve či povinnosti. Povinnosťou súdu je v odôvodnení sa vysporiadať tiež s rozhodujúcimi argumentmi strán; z odôvodnenia má pritom podľa právnej praxe vyplývať dôvod, pre ktorý súd prijal či odmietol rozhodujúce argumenty, pričom len konštatovanie nesprávnosti či irelevantnosti argumentácie bez náležitého zdôvodnenia, požiadavku riadneho odôvodnenia nespĺňa. Odôvodnenie rozsudku súdu nižšej inštancie navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v odvolacom konaní. Účelom odvolacieho konania je náprava skutkových a právnych pochybení súdu prvej inštancie, za predpokladu, že boli rozpoznateľne (zrozumiteľne) prezentované. K naplneniu tejto úlohy je potrebné najskôr zistiť, ako súd prvej inštancie ustálil skutkový stav veci a ako ju právne posúdil, čo najspofahlivejšie signalizuje (práve) odôvodnenie jeho rozhodnutia. Rozhodnutie a jeho odôvodnenie je základným a bezpodmienečným objektom prieskumnej činnosti vykonávanej súdom vyššej inštancie, výsledky tejto činnosti sú vždy reakciou na správnosť a opodstatnenosť dôvodov preskúmaného rozhodnutia vo svetle uplatnených odvolacích námietok (pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 101/2019 zo dňa 24.6.2020). Ak rozhodnutie súdu nižšej inštancie neobsahuje náležitosti uvedené v ust. § 220 ods. 2 CSP, je nepreskúmateľné, čím sa odníma strane sporu možnosť uskutočňovať procesné práva a v konečnom dôsledku porušuje jej právo na spravodlivý súdny proces, pretože jej upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov.

13. Vychádzajúc zo základného práva na prístup k súdnej ochrane je potrebné zdôrazniť, že nepreskúmateľnosť, či arbitrárnosť (tiež označovaná ako zmätočnosť) súdneho rozhodnutia musí byť v opravnom konaní napravená, pretože bráni jeho vecnému preskúmaniu (§ 389 ods. 1 písm. b/ CSP); konvalidácia tohto nedostatku (zmätočného rozhodnutia) súdom vyššej inštancie neprichádza z logických a systematických dôvodov do úvahy (tiež pre zachovanie princípu dvojinstančnosti, ktorým sa riadi súdne konanie). Tomu zodpovedá aj znenie ust. § 388 CSP, ktoré odvolaciemu súdu umožňuje zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie len za predpokladu, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 CSP), ani na jeho zrušenie (§ 389 ods. 1 CSP). Pokiaľ existujú dôvody pre zrušenie rozhodnutia, čo zároveň vylučuje, aby mohlo byť rozhodnutie potvrdené, nemožno ho ani zmeniť (vyššie cit. uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo 101/2019).

14. Podľa posúdenia odvolacieho súdu odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zákonné parametre riadneho a preskúmateľného odôvodnenia súdneho rozhodnutia rozhodne nespĺňa, nakoľko nepodáva základné a zrozumiteľné vysvetlenie skutkových ani právnych dôvodov podstatných pre rozhodnutie. Je potrebné súhlasiť s námietkami odvolateľa, podľa ktorých odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie je vnútorne rozporné, chaotické, zmätočné a nekonzistentné, obsahujúce nepresvedčivé, vzájomne si odporujúce argumenty, ktoré nepodporujú prijaté závery súdu a nie sú podložené skutkovými zisteniami plynúcimi z vykonaného dokazovania. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku opísal obsah žaloby, vyjadrenia žalovaných a ďalších podaní strán, opísal obsah stranami predložených listinných dôkazov, odcitoval použité právne normy, pričom v zrejmom rozpore so zistenými skutočnosťami, ktoré vyplynuli z vykonaných dôkazov, resp. ktoré neboli v konaní sporné, ako aj so závermi formulovanými v cit. rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR k okolnostiam doručovania prejavu vôle veriteľa zosplatniť celý úver a výzvy na zaplatenie dlhu dlžníkovi, na ktoré odkázal, súd skonštatoval, že „žalobca nepreukázal doručenie výzvy o zosplatnení dlžnej časti úveru, pretože týmto nepreukázal, že zásielka bola žalovaným doručená do ich dispozičnej sféry“, a na základe týchto skutočností dospel k záveru, že „nedošlo k riadnemu zosplatneniu úveru a tiež k postúpeniu pohľadávky, čo má za následok nedostatok vecnej aktívnej legitímácie“, a preto žalobu považoval za nedôvodnú v celom rozsahu. V konaní pritom nebolo sporné, že právny predchodca žalobcu zásielku s oznámením o zosplatnení úveru doručoval žalovaným doporučené na adresu ich bydliska uvedenú v zmluve, pričom zásielka sa mu vrátila ako adresáti neprevzatá v odbernej lehote, a teda nie s oznámením pošty, že adresát je neznámy, nezdržiava sa v mieste doručovania a pod. V zmysle záverov právnej praxe a podľa tzv. „teórie dôjdenia“ aj zásielka neprevzatá adresátom (vrátená doporučená obálka), pokiaľ bola doručovaná na poslednú známu adresu dlžníka a dostala sa do dispozičnej sféry adresáta v mieste, kde mal faktickú možnosť zásielku si prevziať, môže byť dokladom o doručení

právnych úkonov, výziev a iných listín, pri uplatnení fikcie doručenia a možno ich tak v súlade s § 45 ods. 1 OZ považovať za riadne doručené, resp. ich doručenie za preukázané (pozri napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/36/2020 zo dňa 15.12.2020, publikované v Zbierke stanovísk NS a súdov SR č. 1/2021 pod č. 04). Vzhľadom na uvedené skutočnosti je potrebné za nesprávny považovať záver súdu prvej inštancie ohľadne okolností doručenia prejavu vôle žalobcu zosplatniť celý úver a výzvy na zaplatenie dlhu a že žalobca predloženými listinnými dôkazmi nepreukázal doručenie oznámenia o zosplatnení úveru s výzvou na zaplatenie zo dňa 27.8.2015 žalovaným, že z tohto dôvodu úver nebol platne zosplatnený a v dôsledku toho neplatným je aj postúpenie pohľadávky na žalobcu, ktorý nie je v danom spore vecne legitimovaným subjektom.

15. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie pochybil pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenia), nesprávne interpretoval právny predpis, postupoval v rozpore so závermi už ustálenej právnej praxe, vychádzajúc z mylného právneho názoru a vedený nesprávnymi právnymi úvahami ohľadne posúdenia platnosti zosplatnenia úveru a premlčania pohľadávky nevyhodnotil správnym spôsobom žalobcom predložené a vykonané dôkazy, zistené skutočnosti a rozhodujúce skutkové tvrdenia strán (žalobcu) a neustálil správne skutkový stav potrebný pre záver o dôvodnosti základu nároku a jeho výšky. Napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný pre nezrozumiteľnosť a zmätočnosť dôvodov podstatných pre rozhodnutie, pretože závery súdu prvej inštancie po skutkovej i právnej stránke sú nevysvetlené, nelogické a nepodložené, nezodpovedajúce výsledkom vykonaných dôkazov, čo zároveň zakladá nesprávnosť postupu súdu a znamená porušenie práva strán na spravodlivý proces, a preto odvolací súd dospel k záveru, že žalobcom uplatnené odvolacie dôvody sú preukázané a plne opodstatnené a z týchto dôvodov napadnutý rozsudok podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) v spojení s § 391 ods. 1 CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

16. V ďalšom konaní bude preto úlohou súdu prvej inštancie odstrániť vytknuté nedostatky doterajšieho postupu a rozhodovania a predovšetkým si zabezpečiť pre svoje skutkové a právne závery a posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku, i vo svetle procesnej obrany žalovaných a nimi vznesenej námietky premlčania úverovej pohľadávky, dostatočný skutkový podklad procesne predpokladaným spôsobom. V tomto postupe sa najmä náležite vysporiada s listinnými dôkazmi, ktoré strany sporu v priebehu konania už predložili, ktoré strany navrhnú v nastávajúcom priebehu konania, alebo ktoré sú pre rozhodnutie vo veci nevyhnutné a ich vykonanie je možné aj bez iniciatívy spotrebiteľa s použitím ust. § 295 CSP. Po prípadnom doplnení dokazovania súd prvej inštancie vo veci opätovne rozhodne s tým, že v novom rozhodnutí vezme do úvahy len tie skutočnosti, ktoré vyšli (vyjdú) v konaní najavo (Čl. 11 ods. 4 CSP) procesne správnym postupom, opätovne preskúma aktívnu vecnú legitimitáciu žalobcu a vysporiada sa so vznesenou námietkou premlčania, pričom neopomenie tiež sa vysporiadať i s námietkami žalobcu uvedenými v podanom odvolaní, ktoré mali byť predmetom pozornosti súdu prvej inštancie už v doterajšom konaní. Otázkou premlčania zosplatnenej úverovej pohľadávky žalobcu v riešenom spotrebiteľskom spore (i začiatok plynutia premlčacej doby) súd právne posúdi v súlade so zákonom, pri interpretácii relevantných hmotnoprávných noriem podľa kritérií a v súlade so závermi ustálenej rozhodovacej praxe (napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/268/2020 zo dňa 29.11.2022, 5Cdo/224/2021 z 30.11.2022, 4Cdo/132/2021 z 15.12.2022 a ďalšie). Nové rozhodnutie súd náležite odôvodní tak, aby sa dôsledne a presvedčivo vysporiadal so všetkými skutkovo a právne relevantnými otázkami riešenými v konaní a argumentmi sporových strán a zároveň, aby odôvodnenie nielen formálne spĺňalo náležitosti požadované ust. § 220 ods. 2 CSP, ale aby i materiálne zodpovedalo kritériám spravodlivého odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

17. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie zároveň o nároku strán na náhradu trov konania, vrátane trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné (§ 355 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí z dôvodov uvedených v ust. § 420 a nasl. CSP. Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch uvedených v § 429 ods. 2 CSP.